

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, 2009. február 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A jelentős kárt okozó csalás büntette miatt **a vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa 2008. június 16. napján kihirdetett KB.IV.279/2007/5. számú ítéletét **helybenhagyja**.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a 2008. június 16. napján kihirdetett KB.IV.279/2007/5. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki jelentős kárt okozó csalás büntetében, ezért 500 napi tétel, napi tételenként 500.-Ft, összesen 250.000.-Ft pénzbüntetésre és lefokozásra ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására, továbbá kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész 3 napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentet be a vádlott terhére, felfüggesztett szabadságvesztés és pénzmellékbüntetés kiszabása végett. A vádlott irányának megjelölése nélkül fellebbezett, a védő pedig fellebbezést jelentett be elsődlegesen felmentésért, másodsorban, a lefokozás katonai mellékbüntetés mellőzése érdekében.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.IV.90/2008. számú átiratában a katonai ügyészi fellebbezést fenntartotta. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egészítse ki azzal, hogy tanú1 a lakás vételárát az adásvételi szerződés felbontását követően a vádlottnak visszaadta. Indítványozta továbbá, hogy az ítéltábla katonai tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a vádlott terhére értékelje azt, hogy kriminológiai értelemben visszaeső. A vádlott főbüntetését súlyosítsa börtönbüntetésre, melynek végrehajtását próbaidőre függessze fel, egyben a vádlottat előzetesen mentesítse a

büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól. Indítványozta még, hogy a másodfokú bíróság a vádlottal szemben pénzmellékbüntetést is szabjon ki, egyebekben az első fokú ítéletet hagyja helyben. Utalt továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett, amikor a Be. 301.§ (1) és (3) bekezdésében írt rendelkezések megsértésével a bűnügybe számba vehető okirati bizonyítékok felolvasása helyett csupán ismertette azokat úgy, hogy arra a tárgyaláson jelen lévő katonai ügyész, vádlott és védő egybehangzó indítványt nem tettek. Álláspontja szerint azonban az elsőfokú bíróság ezzel csupán relatív eljárási szabályt sértett.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészségnek a nyilvános ülésen eljár képviselője perbeszédében a katonai ügyész által bejelentett fellebbezést a másodfokú ügyészi átiratban foglaltakkal tartotta fenn, azzal kiegészítve, hogy az első fokú ítéletben írt tényállás a vádlott személyi körülményeit illetően utóbb bekövetkezett változásokkal kiegészítésre szorul.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az első fokú ítélet ellen bejelentett fellebbezést kiegészítéssel tartotta fenn. Elsődlegesen arra tett indítványt, hogy az ítélőtábla katonai tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására. Másodsorban védence felmentését kérte, harmadsorban pedig arra tett indítványt, hogy a másodfokú katonai tanács a védenccével szemben kiszabott büntetést enyhítse, mellőzze a katonai mellékbüntetés alkalmazását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, a Be. 351.§ (2) bekezdés a./ és c./ pontjaiban írtaknak megfelelően felderítetlen, illetve iratellenes, ugyanakkor az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének sem tett teljeskörűen eleget. Hivatkozott továbbá arra is, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező jelentős eljárási szabálysértést is vétett, amikor a tárgyaláson kihallgatott tanúkat a Be.85.§ (3) bekezdésében írt kioktatáson túlmenően - a vádlott testvérének kivételével - nem oktatta ki az egyéb vallomástételi akadályokra, az un. relatív mentességi okokra. Iratellenességgént jelölte meg a keletkezett adásvételi szerződés időpontját, illetve azt, hogy a lakás vásárlása kapcsán ténylegesen kinek a részére került kifizetésre a támogatás. A felderítetlenség okaként jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság nem hallgatta ki tanúként tanú2-t, valamint elfogadta bizonyítékként tanú3 vallomását, annak ellenére, hogy ezen tanú szavahihetőségéhez kétség fért. Vitatta azt, hogy a vádlott részéről a csalásnak a törvényi tényállásban rögzített elemei megvalósultak volna. Álláspontja szerint védenccét legfeljebb mulasztás terhelte, azonban részéről célzatos bűncselekmény nem valósult meg, mivel hiányzik a jogtalan haszonszerzési célzat és a sértett tévedésben tartása. Továbbá arra is hivatkozott, hogy védence még a büntetőeljárás megindulását megelőzően visszafizette a támogatás összegét, kiemelkedő katonai pálya áll mögötte, több gyermek eltartásáról gondoskodik és ezek olyan körülmények, amelyek szükségtelenné teszik vele szemben a lefokozás katonai mellékbüntetés alkalmazását.

A vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy nem követett el bűncselekményt.

A bejelentett katonai ügyészi, vádlotti és védői fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A védőnek az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló indítványa nem alapos.

A másodfokú ügyészi átiratban foglaltaknak megfelelően megállapítható, hogy az elsőfokú katonai tanács eljárása során megsértette a Be. 301.§ (1) és (3) bekezdésében írt rendelkezéseket akkor, amikor a bizonyítási eljárás végén az okirati bizonyítékok felolvasása helyett, azokat csupán ismertette anélkül, hogy erre a katonai ügyész, a vádlott és a védő egybehangzó indítványt tettek volna. Nem kétséges azonban, hogy ezzel olyan a Be. 373.§ (1) bekezdés II. pontjában fel nem sorolt un. relatív eljárási szabálysértést követett el, amely nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására. Megállapítható az is, hogy a védőnek a további eljárási szabálysértésre történő hivatkozása nem alapos, mivel a katonai tanács az egyéb eljárási szabályokat betartotta. Az elsőfokú bírósági iratok 5. nsz. található tárgyalási jegyzőkönyvből megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság szabályszerűen, a Be. rendelkezéseinek megfelelően hallgatta ki a tanúkat. A Be. 85.§ (3) bekezdésében írt kioktatást, továbbá a tanúknak az erre adott válaszát szó szerint jegyzőkönyvezték, mindegyik tanú esetében tisztázta az elsőfokú bíróság a vádlotthoz való viszonyát, érdekelt vagy érdektelen voltát, és a vádlott testvérét mentességi jogára is kioktatta. Az érdektelen tanúk esetében indokolatlan lett volna további figyelmeztetés, kioktatás alkalmazása, hiszen a Be. 85.§ (3) bekezdésében írt kioktatáson túlmenően további figyelmeztetésre csak szükségessége felmerülése esetén kerülhet sor.

A védőnek a tényállás felderítetlenségére és iratellenességére történő hivatkozása sem alapos.

A katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlott tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott védekezésével szemben a tényállást a vádlott által is elmondott ténykörülményekre,

a kihallgatott tanúk vallomására, és különösen a rendelkezésre álló okiratokra alapította. A katonai tanács megfelelő, logikai úton is cáfolhatatlan magyarázatát adta annak, hogy a vádlotti védekezést miért nem fogadta el. Az elsőfokú bíróság a tényállást teljeskörűen felderítette és az általa megismert bizonyítékok kétséget kizáróan alátámasztják a vádlott büntetőjogi felelősségét. Az iratellenességre történő védői hivatkozással kapcsolatban megállapítható az, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a vádiratban foglalt tényállást kiegészítette, pontosította és megállapításai a bűnügyi iratok között található okirati bizonyítékokon alapulnak. Megállapítható azonban, hogy a katonai tanács ítélete részben hiányos a Katonai Fellebbviteli Ügyészség indítványában foglaltaknak megfelelően. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 352.§ (1) bekezdés a./ pontja alapján annyiban egészíti ki a rendelkezésre álló iratok alapján, hogy; „Tanú1 a vádlottal kötött lakás adás-vételi szerződés felbontását követően a lakás vételárát, - amely a honvédség által folyósított vissza nem térítendő támogatást is magába foglalta - a vádlottnak visszaadta.” Az utóbb bekövetkezett változásokra figyelemmel a fellebbviteli bíróság a vádlott első fokú ítéletben írt személyi körülményeit annyiban egészíti ki, hogy ; „A MH Honvéd Vezérkar Főnöke személyügyi parancsában a vádlott szolgálati viszonyát felmentéssel megszüntette és szolgálati nyugállományba helyezését rendelte el.” Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által ekként kiegészített tényállás már mindenben mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

A Be. 351.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Bizonyítási indítvány, új tényre való hivatkozás a másodfokú eljárásban nem történt, a fellebbviteli bíróság pedig nem látta indokát bizonyítás felvételének. Az előzőekben írtakra figyelemmel tehát az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére sem eljárási szabálysértés, sem megalapozatlanság okából nem kerülhetett sor.

A vádlottnak és védőjének a felmentésre irányuló fellebbezése nem alapos.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott bűnösségét a Btk.318.§ (1) bekezdésébe ütköző, de az (5) bekezdés a./ pontja szerint minősülő jelentős kárt okozó csalás bűntettében állapította meg.

A csalást az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz. Nem kétséges, hogy a vádlott azzal, hogy

korábbi beosztása, alakulata megszűnt és ezért áthelyezéssel került más helyőrségbe, másik alakulatnál új beosztásba, ezzel beletartozott abba a személyi körbe, amely a vissza nem térítendő lakásvásárlási támogatást igénybe vehette. Helyesen tartalmazza azonban a történeti tényállás azt a körülményt, hogy a vissza nem térítendő támogatás nyújtásának jogszabályi feltétele az is, hogy az igénylő a támogatást a meghatározott ingatlan megvásárlására fordítsa, ezzel egyidejűleg ne legyen más lakástulajdona. A tényállásban rögzített vádlotti magatartást végigkövetve azonban éppen az egyes részcselekmények sorrendiségéből kétséget kizáróan lehet következtetni arra, hogy a vádlott célzatos magatartást fejtett ki a támogatás összegének jogellenes megszerzése végett. Ennek érdekében a vissza nem térítendő támogatás összege megszerzésével, tehát jogtalan haszonszerzés végett tévedésben tartotta a hivatalt, és a történeti tényállásban írtaknak megfelelően ezzel jelentős kárt okozott. A védői hivatkozástól eltérően a vádlott esetében a csalás törvényi tényállásának elemei hiánytalanul fennállanak, ezért a felmentésre irányuló fellebbezés eredményre nem vezethetett.

A katonai ügyésznek a súlyosításra, míg a vádlottnak és védőjének az enyhítésre irányuló fellebbezése nem alaposak.

A katonai tanács ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabási körülményeket, azonban a súlyosító körülmények kiegészítésre szorulnak azzal, hogy a vádlott kriminológiai értelemben visszaeső, valamint az enyhítő körülmények a bekövetkezett jelentős időmúlással. Az igen nagyszámú és jelentős súlyú enyhítő körülményre figyelemmel nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a Btk.87.§ (2) bekezdés d./ pontjában írt enyhítő rendelkezés alkalmazásával, a vádlottal szemben a rendelkező részben írt pénzbüntetést szabta ki, melynél a napi tételek száma arányos a cselekmény tárgyi súlyával és a vádlott alanyi bűnössége fokával. A napi tételnek megfelelő összeg pedig kellően tükrözi a vádlott vagyoni, személyi és jövedelmi viszonyait. Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a vádlottal szemben lefokozás katonai mellékbüntetést alkalmazott. Egységesnek tekinthető a katonai bírói gyakorlat abban a tekintetben, hogy a honvédség sérelmére, vagyon elleni bűncselekményt elkövető katona méltatlan a rendfokozat viselésére, és a beosztása további ellátására, ezért a vádlott esetében a lefokozás katonai mellékbüntetés alkalmazása nem mellőzhető. Figyelemmel arra, hogy a vádlott a kárt teljes egészében megtérítette, illetve további nyomatékos enyhítő körülmények állanak fenn, a másodfokú bíróság felfüggesztett szabadságvesztés és pénzmellékbüntetés alkalmazását nem tartotta indokoltnak, ugyanakkor a cselekmény jellege miatt az ítélet enyhítésére sem látott lehetőséget. Az előzőekben írtakra figyelemmel a súlyosításra, illetve enyhítésre irányuló katonai ügyészi, vádlotti és védői fellebbezések eredményre nem vezethettek. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által kiszabott fő- és mellékbüntetés együttesen alkalmas a Btk.37.§-ában írt büntetési célok érvényre juttatására.

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései is törvényesek, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának végzése a Be. 371.§ (1), (3) és (4) bekezdésein alapszik.

Budapest, 2009. február 25.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes sk. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk. bíró

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának ítélete jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2009. február 25.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Tóth Mihályné
tisztviselő